

DE DOOS VAN PANDORA

Offermans ruimt op!

Drs. Ruud Offermans.

Sittard, 2026.

Dat wat ik had meegemaakt een spiritueel proces was en geen geestelijke ziekte.

‘Als dat wat je zoekt niet in jezelf vindt, zul je het nooit daarbuiten vinden; Ik ben immers vanaf het begin bij je geweest en Ik ben dat wat het einde van het verlangen bereikt wordt.’

Vivianne Crowley / Wicca: The Old Religion in the New Age.

Het ene moment werk je nog als toegevoegd onderzoeker op de Universiteit en op het andere moment zit je in de separeer cel van de PAAZ.

Inhoud

INLEIDING	5
Middelbare school.....	6
Utrecht	8
Hoogbegaafdheid.....	9
Kindertijd	14
Crisis als kans?.....	18
Schizofrenieforme stoornis	19
Dagelijks functioneren en werk	22
Stappenplan bij terugval	22
Levensstijl, voeding en slaap.....	22
Stigma en communicatie	23
Prognose en hoop op herstel	23
Kortetermijn en langetermijn perspectieven.....	23
Factoren die de uitkomst beïnvloeden.....	24
Wales.....	25
Schizofrenie.....	29
Het functionele aspect van de psychose.....	30
Crisis	31
Die Grosse Mutter	34
RIAGG	35
Wat is cognitieve therapie?.....	37

Individuatie.....	42
Afstand	47
De kerker	49
De theorie	52
De roots.....	61
Zeumeren	71
Vrijdagmiddag	72
Lisa en Maria in de Brensjtraot	75
Wolkers & Bomans	77
Oudjaar	78
De Schoonheid en de Duisternis van het Oerwoud.....	79
De Keerzijde van het Paradijs	79
Het Breekpunt en de Weg Terug	83
Impressie	84
Inleiding	85
Natura 2000	89
Reflectie	91
Guyana.....	94
De witzandweg	99
Das Entspiel	101
Epiloog.....	108
Literatuur	109

INLEIDING

De voettocht naar Avalon is vooral een voettocht naar vroeger. Een voettocht naar de kindertijd toen de grens tussen deze en gene zijde nog vaag en ongedefinieerd was. Zoiets als met Samhain. Men kon toen makkelijk oversteken naar de andere kant, daar verblijven, en weer terugkeren. Het is een verhaal geworden van Lisa. De koningin van gene zijde. Het is en blijft een zoeken naar wat verloren is gegaan in deze moderne maatschappij. Die hectisch en vol van stress is. Een verhaal van het Avondland, van Avalon. Waar alles nog goed was en je in kon wegvlugten. Als het allemaal wat tegenzat in deze reële wereld.

Het is bovendien een verhaal van zoeken. Zoeken naar vroeger, naar de kindertijd. Die iedereen nog in zich heeft, maar die begraven lijkt. Het Avondland zal er voor eenieder zijn die het weet te vinden. Maar eerst moeten we in contemplatie. Zoeken naar wat echt belangrijk is, naar wat er nog over is van de kindertijd. Vaak zullen het flarden zijn. Flitsen door je hoofd. Vaak is het meer samenhangend. In het nu volgende stuk worden mijn eigen kinderfantasieën verteld. Mijn eigen Avalon dat ik vond door een voettocht te ondergaan. Een pelgrimage naar het vroeger, waar alles beter lijkt dan het nu is. Het is bij me gebleven al die jarenlang. Pas nu durf ik erover praten. Nu het zo lang geleden is. Nu het bijna geheel verdwenen is in het alledag. Al die dagen dat we niet stilstonden dat we ook kind zijn geweest en dat we een wereld hadden die we Avalon noemen. Het verhaal is deze voettocht naar Avalon, een voettocht naar wie we waren. Vooral wie we nooit meer zullen zijn. Omdat we nu ouder zijn, omdat alles anders is. Vooral

omdat we de weg niet meer weten. De weg naar ons eigen volwassenheid. Een voettocht, de voettocht naar Avalon.

Ik kwam van de lagere school en moest naar een megalomaan gebouw dat middelbare school heette. Het was zo immens dat ik erin verdronken ben. Ik wist toen nog niet dat ik goed floreerde in kleine gezelschappen waar de menselijke maat nog heerste. Waar nog waarachtigheid te vinden was, zoals MAVO Sint-Anna, de studie fysische geografie, het DLG en Staatsbosbeheer.

Middelbare school

We kregen aardrijkskundeles. Een immens grote en brede leraar die zich Last noemde gaf les. Hij vertelde dat hij fysische geograaf was en dat hij over de hele wereld veldwerk had gedaan. Dat hij daarbij malaria had opgelopen en dat hij daarom zo met zijn been trok. De veldwerken imponeerden me, vooral over de manier waarop hij er over praatte. Ik wist al sinds de 6^e klas van de lagere school dat ik fysische geografie wilde gaan studeren. Last deed nog een duit in het zakje. Ik fantaseerde over wat een fantastische studie dat moest zijn met veldwerken en excursies. Lekker buiten in de natuur.

De oude scholen: Mavo op de Bies, LTS in Beek, de LHNO (Huishoudschool) in Beek, Sint Michiel in Geleen, Serviam in Sittard, Mavo Sint Anna in Geleen en het Albert Schweitzer Atheneum. Ze gingen terug naar die dagen. Er zullen weinig scholen zijn die voor hun ontstaan ver in de historie moeten duiken. Mavo St.-Anna behoort echter tot deze kleine, bijzondere categorie, omdat de geschiedenis van de school niet los te koppelen is van de komst van de Congregatie van de

Arme Dienstmaagden van Jezus Christus naar Geleen-Lutterade in 1875, ruim 150 jaar geleden. En al duurde het daarna nog meer dan vijftig jaar voor de geboorte van Sint Anna in 1929 plaatsvond. In de zestiger jaren van de vorige eeuw nam het geboortecijfer van de Westelijke Mijnstreek enorm toe. Geen wonder dat het in 1947 gestichte Sint Michiel in Geleen Zuid de leerlingenstromen niet meer aan kon. Naarstig werd op zoek gegaan naar gebouwelijke uitbreiding. De schoolleiding kwam toen op het idee te gaan praten met de Paters Ongeschoeide Carmelieten in Geleen Noord. De orde had er in 1953 een Klein Seminarie gebouwd. Door de secularisatie liep het aantal klein-seminaristen staag terug. Het pact was gauw gesloten. Het Theresia-College werd een dependance van Sint Michiel. Typerend voor de school uit de beginjaren was de enorme gedrevenheid van het relatief jonge docentencorps. Vele activiteiten werden georganiseerd. Zo kreeg de ASA-dag grote bekendheid in de regio. Onder de bezielende leiding van Frans van Heur werd één dag per jaar besteed aan humanitaire acties. Op 24 januari 1944 werd gestart met de lessen van de hogereburgerschool (HBS) in het Hubertushuis. Ruim drie jaar later, op 22 september 1947, volgde de verzelfstandiging van de R.K. HBS Sint Michiel in het Hubertushuis. De ingebruikneming van de nieuwe school aan de Jos Klijnenlaan vond in september 1960 plaats. De officiële opening van de nieuwbouw had plaats op 10 januari 1961. Maar het belangrijkste en meest omvattende feit op onderwijskundig terrein was dat Sint Michiel experimenteerschool werd in het kader van de op handen zijnde Mammoetwet.

Na een grote omweg gemaakt te hebben via de MAVO kwam ik op het VWO. Ik ging van 4 HAVO naar 5 Atheneum. Iets dat menigeen me niet wil geloven. 6 Atheneum was een weelde. Iedereen ging studeren, dus waarom ik niet. De nostalgie van het vak trok me aan. Je zou maar fysisch geograaf zijn, dan ben je wat. Het was geen vak, het was een ambacht. Vol goede intenties trok ik naar Utrecht. Daar waar alles gebeurde.

Utrecht

We begonnen met de A-dagen. Een wereld ging voor me open. Ik was niet veel meer gewend dan Spaubeek. Daarna kwam de introductieweek van de fysische geografie, waar ik m'n vrienden leerde kennen en ik jarenlang mee zou optrekken. De nostalgie voor het vak was geboren. Tijdens de propedeuse kregen we voorgeschoteld wat er zoal te koop was binnen deze tak van geografie. Ik koos voor landevaluatie en landschapskunde. Door de opkomst van de computer was veel van de nostalgie voor het vak verdwenen. Dat was jammer, maar het was de vooruitgang. Erger werd het toen de computermodellen kwamen. Maar eerlijk gezegd als je op een zomerse dag door Laagbouw Noord en Centrumgebouw Zuid liep kwam je geen geograaf tegen. Die waren allemaal op veldwerk. Ze leerde daar het landschap lezen. De antropogene facetten, de pleistocene afzettingen.

We organiseerden veldwerk 0 ergens in Zuid-Limburg en waren daarin uniek. Niemand in al die jaren voorafgaand aan de onze had dat gedaan. Al borend en karteren trokken we door het Limburgse land. De nostalgie van het vak. Teruggekomen van veldwerk 0 stond veldwerk 1 op het programma. Tijdens veldwerk 0 hadden we de bordjes

‘Oeverwal’ van een muur in Maastricht getrokken en kwamen met de Suzuki met als nummerplaat ‘Oeverwal’ aanzetten. Beroepsdeformatie toen al! Als een indiaan liepen door de velden. Alweer die nostalgie. Er was uitgegaan van zo’n 200 boringen per gebied, wij hadden er 314. Dit veldwerkgebied kende geen geheimen meer voor ons of het moest de eendenkooi zijn. We slaagden met vlag en wimpel bij de onvolprezen Henk Berendsen. Het leed is geleden, de horizon schijnt, zingt Boudewijn de Groot in het Land van Maas en Waal. Wanneer de doden dronken zijn en Pierlala verdwijnt.

Hoogbegaafdheid

Hoogbegaafdheid is een combinatie van een uitzonderlijke intelligentie, creativiteit en doorzettingsvermogen.

Hoogbegaafden zijn op het cognitieve vlak sterk, maar ook andere zaken spelen een belangrijke rol. De term wordt gebruikt om aan te geven dat ze opvallende vermogens of vaardigheden hebben, zowel voor kinderen als voor volwassenen. Hoogbegaafdheid komt niet veel voor (ongeveer 2% van de bevolking). Hoogbegaafden zien zichzelf doorgaans niet als ‘anders dan de rest’ en begrijpen daardoor mogelijk niet waarom anderen hen soms wel als anders beschouwen. Daar moeten zij en hun omgeving mee leren omgaan.

Hoogbegaafde werknemers in hun kracht zijn originele, creatieve, vitale, gedreven en constructieve medewerkers. Zij zijn van grote waarde voor hun werk en voor de samenleving. Ze kunnen een geweldige impuls geven aan organisatievernieuwing en -ontwikkeling. Niet alle hoogbegaafden slagen er echter in hun talenten te benutten. Ze raken uit balans en roepen in hun werkomgeving het beeld op

van ongeleide projectielen en ‘lastige wijsneuzen’. Hun talenten worden onvoldoende of zelfs helemaal niet erkend, waardoor ze kunnen disfunctioneren en soms overspannen raken. Er kunnen conflicten ontstaan, omdat de werknemer zelf, maar ook de leidinggevenden en collega’s, niet herkennen wat er aan de hand is. Voor werknemers en leidinggevenden is het dan ook van belang om in gesprek te gaan over de voorwaarden waaronder een hoogbegaafde zijn talenten op het werk het beste kan inzetten.

Hoogbegaafdheid hangt ook samen met een verhoogde responsiviteit van het centrale zenuwstelsel op stimuli (‘overprikkelbaarheid’). Sommige hoogbegaafden zijn ook hoogsensitief. Zij nemen dan bijvoorbeeld bepaalde (subtiele) nuances waar in de lichaamstaal van anderen of ze zijn zeer gevoelig voor bepaalde materiaalsoorten of geluiden. Deze hoogsensitiviteit kan leiden tot een verschil tussen wat het hoogbegaafde kind kan begrijpen en wat het emotioneel kan verwerken, en dat kan leiden tot angstgevoelens. Dit zou het dagelijks functioneren van een hoogbegaafde kunnen belemmeren. In de praktijk zijn hoogbegaafden echter onderling vaker verschillend dan ze op elkaar lijken.

Van den Beuken begint met dat deze extreme gevoeligheid echter ook een schaduwzijde heeft. Doordat hooggevoelige mensen meer afgestemd zijn op het ontvangen van subtiele signalen, raakt hun organisme sneller van slag door prikkels van grovere aard, zoals plotselinge harde geluiden, drukte, sterke geuren of smaken, ruwe bejegeningen. Ze raken snel overvoerd en hebben dan veel tijd nodig om weer te herstellen. Het is dus belangrijk dat ze van jongs af leren, zichzelf te beschermen.

In feite zijn er diverse manieren om geprikkeld te zijn en allerlei andere manieren om geprikkeld te voelen. Prikkeling kan zich uiten in blozen, trillen, een snellere hartslag, bevende handen, niet kunnen nadenken, een knoop in de maag gespannen spieren en transpirerende handen of andere lichaamsdelen.

Er is echter nog een ander prikkelsysteem, dat meer door hormonen wordt gestuurd. Het treedt even snel in werking door de werking van cortisol en is na tien tot twintig minuten het meest merkbaar. Een belangrijk punt is dat wanneer cortisol aanwezig is, de reactie op korte termijn prikkeling zelfs nog waarschijnlijker is. Cortisol wordt soms het stresshormoon genoemd omdat het vrijkomt bij elke vorm van stress, zowel fysiek als psychologisch. Het zorgt ervoor dat bepaalde eiwitten in spieren worden afgebroken waarbij aminozuren vrijkomen. Hiervan kan glucose (energie) worden gemaakt. Deze energie wordt gebruikt om het lichaam weer terug te brengen in homeostase; op het moment van stress komt adrenaline en noradrenaline vrij om het lichaam alerter te maken en klaar om te vechten/vluchten. Cortisol zorgt ervoor dat dit verlies van energie weer wordt gecompenseerd. Daarom zou een betere benaming zijn: *'stress-response hormoon'*. De meeste effecten van cortisol doen zich urenlang of zelfs dagenlang voor. Een belangrijk punt is dat hoe meer cortisol zich in het lichaam bevindt, hoe minder men zal slapen, en hoe minder slaap, hoe meer cortisol wordt aangemaakt. Overdag is de regel: hoe meer cortisol, hoe meer angst en hoe meer angst, hoe meer cortisol.

Van den Beuken gaat verder met in navolging van Aron, met hooggevoeligen hebben in de mensenwereld van oudsher de functie van waarschuwers tegen gevaren. Zij hebben een constitutie waardoor ze gevaren in een zeer vroeg stadium